

Fi2020/05159

Remissyttrande om promemorian Frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt vid uthyrning av lokaler

Famna – Riksorganisationen för idéburnen välfärd, Forum – idéburna organisationer med social inriktning, Fremia och Giva Sverige vill gemensamt lämna följande synpunkter på promemorian då vi tillsammans representerar en omfattande del av civilsamhällets organisationer.

Övergripande ställningstagande

Undertecknande organisationer anser att frågorna som ställs i promemorian bör utredas inom ramen för ordinarie utredningsväsende. Frågornas komplexitet och de skiftande effekterna av förslagen för olika slags aktörer och i olika miljöer gör att det krävs ett grundligt och kvalificerat utredningsarbete för en rättssäker och gedigen beredning. Ett sådant kommande utredningsdirektiv bör innefatta att underlätta tillgången till lokaler för organisationerna inom civilsamhället och idéburnen välfärd, i linje med politiken för det civila samhället och regeringens ambition om att öka andelen idéburnen välfärd.

Famna - Riksorganisationen för idéburen välfärd har för närvarande 100 medlemmar från Skåne i söder till Västerbotten i norr. Några av våra största medlemmar är Ersta diakoni, Stockholms Sjukhem, Bräcke diakoni, Stockholms Stadsmission, Stiftelsen Stora Sköndal, Röda Korset och Rädda Barnen. Därutöver har vi många andra välrenommerade medlemmar som länge erbjudit medborgare och medmänniskor sociala tjänster, kvalificerad vård och individuell omsorg utan vinstsyfte. Variationen är stor avseende lokalförsörjning: verksamheter bedrivs i egna fastigheter, som hyresgäster hos kommersiella eller kommunala fastighetsägare, eller – mindre vanligt – som hyresgäst hos annan idéburen aktör. Även uthyrning av lokaler ur eget fastighetsbestånd förekommer.

Forum – idéburna organisationer med social inriktning samlar nära 40 medlemsorganisationer som i sin tur består av flera tusen lokala föreningar. Forum arbetar för civilsamhällets möjligheter att verka, där frågeställningar som rör demokrati, välfärd och idéburen organisering står i centrum. Bland Forums medlemmar finns exempelvis Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner, Svenska Röda Korset och Rädda Barnen. Forums medlemmar kan vara såväl hyresgäster som hyresvärdar.

Fremia företräder 5 600 medlemsorganisationer som gemensamt har cirka 150 000 anställda. Medlemmarna är i huvudsak organisationer inom idéburen välfärd, civilsamhällesorganisationer samt kooperativa och värderingsstyrda företag. Fremia har medlemmar både på landsbygd och i tätort/storstad, samt inom en lång rad verksamhetsområden. Fremia har både medlemmar som är hyresgäster och hyresvärdar.

Giva Sverige är en branschförening som arbetar för tryggt givande. Våra drygt 160 medlemmar representerar en bredd av ideella organisationer med olika ändamål, av olika storlek och på olika platser i landet. Tillsammans samlade de in 9,1 miljarder kronor (2019) från allmänheten, företag och organisationer. Giva Sverige arbetar med etisk, transparent och professionell styrning av ideella organisationer inom ramen för en omfattande Kvalitetskod. Medlemmar som uppfyllt Kvalitetskoden får använda märkningen "Tryggt givande".

Bakgrund

2018 inkom Svenskt Näringsliv och Fastighetsägarna med en hemställan till Finansdepartementet, "Modernisera hyresmomsen för verksamhetslokaler". I hemställan beskrivs ett antal problem som enligt Svenskt Näringsliv och Fastighetsägarna orsakas av dagens regler om frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt vid uthyrning av lokaler. Några av skälen som nämns är att fastighetsägarna vill lägga mervärdesskatt på sin uthyrning för att kunna få avdrag och för att få en enklare mervärdesskattehantering samt att kravet medför att förskolor, vårdcentraler, ideell sektor m.fl kan ha svårt att få tag i lokaler, eftersom hyresvärdar inte vill hyra ut till hyresgäster som inte bedriver mervärdesskattepliktig verksamhet.

I promemorian beskrivs de generella förutsättningarna för en eventuell förändring av mervärdesskattereglerna så att frivillig skattskyldighet blir möjlig även vid uthyrning av lokaler till hyresgäster som inte bedriver mervärdesskattepliktig verksamhet eller har rätt till återbetalning.

Om förslaget

Om reglerna skulle ändras så att det blev möjligt för hyresvärderna att bli frivilligt skattskyldig även vid uthyrning till icke skattskyldig verksamhet skulle mervärdesskatten på hyran i dessa fall bli en kostnad för hyresgästen. En annan aspekt för hyresgäster som inte är skattskyldiga för mervärdesskatt är att denna omständighet i sig, med dagens regler, kan begränsa utbudet av möjliga lokaler att hyra.

Den beskrivna förändringen är komplex att analysera utifrån våra organisationers heterogena medlemsbaser. Sammantaget har vi medlemmar inom många olika branscher, både momspliktiga och icke momspliktiga, liksom både hyresgäster och hyresvärdar, även om de förstnämnda dominerar. Medlemmarnas spridning över landet gör att lokalsituationen ser mycket olika ut, vilket gör att förslagets effekter också skulle falla ut olika. Förslagets effekter ser helt enkelt ut att kunna bli olika för våra diversifierade medlemsbaser.

Mot bakgrund av att förslaget kan komma att få många olika effekter för våra medlemmar, är det inte möjligt att ge enhetliga svar på Finansdepartementets frågeställningar, som samtidigt skulle ge en rättvisande och relevant bild av effekterna. Det går inte att göra en bedömning om fördelarna med ökat utbud av lokaler att hyra skulle överväga nackdelarna med höjda hyror. Vi hänvisar till vårt övergripande ställningstagande att frågan bör utredas inom ramen för ordinarie utredningsförfarande.

Maria Alsander, kanslichef Forum – idéburna organisationer med social inriktning

Charlotte Rydh, generalsekreterare Giva Sverige

Petter Skogar, VD Fremia

Fremia

famna
idéburen
välfärd

FORUM Idéburna
organisationer med
social inriktning

giva
SVERIGE
Branschorganisationen
för tryggt givande

Ulrika Stuart Hamilton, generalsekreterar Famna – Riksorganisationen för idéburen välfärd